

Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady, kterým se zřizuje systém Společenství pro registraci dopravců radioaktivních látek

KOM(2011) 518 v konečném znění

(2012/C 143/21)

Zpravodaj: **pan JÍROVEC**

Dne 30. srpna 2011 se Evropská komise, v souladu s článkem 31 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Rady, kterým se zřizuje systém Společenství pro registraci dopravců radioaktivních látek

KOM(2011) 518 v konečném znění.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 3. února 2012.

Na 478. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 22. a 23. února 2012 (jednání dne 22. února 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 117 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor doporučuje přijetí navrhovaného nařízení. Výbor souhlasí s nutností vyhodnotit účinky tohoto nařízení dva roky po zahájení jeho provádění. Bude také užitečné se k této problematice vrátit za dalších pět let za účelem sledování, jaké překážky bezproblémového a bezpečného provozování přepravy radioaktivních látek v Evropské unii případně ještě stále existují.

1.2 Výbor se přiklání ke druhé z možností navrhovaných ve zprávě o posouzení dopadu, tedy k nařízení s harmonizovanými pravidly a účinnější úlohou příslušných orgánů.

1.3 Členské státy by měly zajistit harmonizaci kritérií pro udělení registrace.

1.4 Internetový systém pro registraci dopravců musí být k dispozici před vstupem nařízení v platnost, odzkoušený a funkční.

1.5 Výbor zastává názor, že zřízení nové agentury – o němž se uvažuje v třetí možnosti – by vedlo ke zvýšení byrokratické zátěže podnikatelů a snížilo by efekt celého nařízení.

1.6 Výbor poznamenává, že pojistné krytí požadované od dopravců se v jednotlivých členských státech liší. Vzhledem k právnímu základu nelze pojistné krytí zahrnout do registračního procesu. Výbor nicméně vyzývá členské státy, aby dosáhly harmonizace potřebných systémů pojištění.

1.7 Definice uvedené v nařízení by měly být pokud možno konzistentní s glosářem Mezinárodní agentury pro atomovou energii, zejména co se týče definice „dopravce“, a současně zohledňovat, že definice musí být v souladu s právními předpisy Euratom, zejména se směrnicí 96/29/Euratom.

1.8 Žadatel by měl mít možnost opravit či doplnit informace ve své žádosti, a ne být zamítnut bez dalšího zkoumání (čl. 5 odst. 7 a čl. 5 odst. 10).

2. Úvod a shrnutí návrhu nařízení

2.1 Cílem návrhu je nahrazení vnitrostátních postupů ohlašování a povolování jediným registračním systémem pro dopravce radioaktivních látek, návrh tudíž přispěje k zjednodušení celého postupu, sníží administrativní zátěž a odstraní překážky vstupu, přičemž zůstane zachována dosažená vysoká úroveň ochrany před zářeními.

2.2 Na evropské úrovni se na dopravce radioaktivních látek vztahují právní předpisy o přepravě, na základě Smlouvy o fungování Evropské unie, a právní předpisy upravující zvláštní aspekty týkající se radiace včetně ochrany zdraví pracovníků a obyvatelstva, na základě Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom).

2.3 Právní předpisy na základě Smlouvy o fungování Evropské unie zjednodušila směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES ze dne 24. září 2008 o pozemní přepravě nebezpečných věcí, a to zkombinováním všech způsobů vnitrozemské přepravy.

2.4 Směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996 stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření. Podle článku 30 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii se těmito základními standardy rozumí:

- nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost;
- nejvyšší přípustné stupně ozáření a zamoření;
- základní zásady lékařského dohledu nad pracovníky.

Podle článku 33 vydají členské státy vhodné předpisy k zajištění dodržování základních standardů.

2.5 Za účelem ochrany zdraví pracovníků a obyvatelstva a pro lepší zaměření své práce potřebují orgány členských států vědět, které osoby, organizace nebo podniky mají kontrolovat. Proto články 3 a 4 uvedené směrnice požadují, aby členské státy určité činnosti zahrnující rizika vyplývající z ionizujícího záření podrobovaly režimu ohlašování (oznamování) a předchozího povolení, nebo aby tyto činnosti zakázaly.

Směrnice 96/29/Euratom se vztahuje na všechny činnosti, které zahrnují riziko vyplývající z ionizujícího záření pocházejícího z umělého zdroje nebo z přírodního zdroje záření, a to včetně přepravy.

2.6 Vzhledem k časté přeshraniční povaze přepravních operací se může stát, že dopravce musí dodržovat tyto postupy ohlašování a povolování ve všech dotčených členských státech. Členské státy navíc zavedly tyto postupy v rámci rozdílných systémů, čímž se složitost přepravních činností jako takových ještě více zvýšila, což platí rovněž pro postupy povolování.

2.7 Toto nařízení nahrazuje systémy ohlašování a povolování v členských státech stanovené směrnicí Rady 96/29/Euratom jedinou registrací prostřednictvím evropského systému registrace dopravců. Dopravci by měli o registraci žádat prostřednictvím centrálního internetového rozhraní. Tyto žádosti prověří příslušný vnitrostátní orgán, který vydá registraci, pokud žadatel splňuje základní bezpečnostní standardy. Systém zároveň příslušným orgánům poskytuje lepší přehled o dopravcích, kteří v jejich zemi působí.

2.8 Tímto nařízením se přijímá odstupňovaný přístup, jelikož dopravci, kteří přepravují výhradně zásilky, jež jsou předmětem výjimky, se registrovat nemusejí. Na druhé straně ponechává nařízení členským státům pravomoc doplnit další registrační požadavky pro dopravce štěpných a vysoce radioaktivních látek.

2.9 Další právní předpisy EU a členských států a rovněž mezinárodní pravidla, která se týkají fyzické ochrany, bezpeč-

nostních opatření a odpovědnosti za škody vůči třetím osobám, zůstávají i nadále v platnosti. To platí zejména o směrnici 2008/68/ES.

2.10 Nařízení by uvolnilo zdroje v příslušných orgánech, jež jsou nyní do těchto administrativních postupů zapojeny, neboť registrace budou prověřovány pouze jedním příslušným orgánem.

3. Obecné připomínky

3.1 Výbor se přiklání ke druhé z možností navrhovaných ve zprávě o posouzení dopadu, tedy k nařízení s harmonizovanými pravidly a účinnější úlohou příslušných orgánů.

3.2 Nařízení by zašlo ještě o krok dále než doporučení – a to tím, že by navrhlo přímo použitelná harmonizovaná pravidla, jako je například společný systém registrace dopravců, čímž se odstraní rozdílné systémy používané v členských státech k ohlašování a povolování přepravy RAM a dopravci tak získají přístup na trh EU-27 prostřednictvím jediného „zeštitěleného“ postupu při současném použití odstupňovaného řešení. Aby se umožnila nezbytná výměna údajů, Komise by zřídila zabezpečený internetový registrační systém.

3.3 Ačkoli se zdá, že možnosti analyzované společností ECORYS – nezávislími odborníky, kteří pro Komisi vypracovali podpůrnou studii – mají z celosvětového hlediska poměrně nevelký dopad, je tento dopad pro takto malý sektor přece jen významný. Jednotlivé dopady jsou roztrženy do pěti skupin, a to: výdaje a poplatky veřejného sektoru, účinky v oblasti právních předpisů, doprava, bezpečnost a životní prostředí, společenské dopady.

3.4 Očekává se, že malé a střední podniky budou z celkových úspor dosažených v rámci těchto možností v přiměřené míře těžit: čím budou celkové úspory vyšší, tím budou vyšší i úspory pro tyto podniky, kterým v současnosti složitost postupů a vysoké náklady často znemožňují přístup na trh.

3.5 Nařízení by oproti výchozímu scénáři vedlo k úsporám dosahujícím 13,6 milionu EUR ročně stanovením, mimo jiné, vzájemného uznávání oprávnění dopravců. Takový přístup by snížil byrokratickou zátěž na straně dopravců, uživatelů a výrobců a zároveň by uvolnil zdroje v příslušných orgánech. Ty by poté mohly být alespoň z části využity ke kontrolám dodržování příslušných předpisů, jejichž nedostatek je uváděn jako jeden z výše zmíněných problémů.

3.6 Vzhledem k závaznému charakteru nařízení tato možnost účinně napomůže dosáhnout stanovených cílů – tzn. zjednodušit systém, zavést transparentnost a odstranit překážky fungování vnitřního trhu a současně udržet vysokou úroveň bezpečnosti.

3.7 Výbor zastává názor, že zřízení nové agentury – o němž se uvažuje v třetí možnosti – by vedlo ke zvýšení byrokratické zátěže podnikatelů a snížilo by efekt celého nařízení.

4. Konkrétní připomínky

4.1 Definice uvedené v nařízení by měly být pokud možno konzistentní s glosářem Mezinárodní agentury pro atomovou energii, zejména co se týče definice „dopravce“, a současně zohledňovat, že definice musí být v souladu s právními předpisy Euratom, zejména se směrnicí 96/29/Euratom.

4.2 Výbor souhlasí s nutností vyhodnotit účinky tohoto nařízení dva roky po zahájení jeho provádění. Bude užitečné se k této problematice vrátit za dalších pět let za účelem sledování, jaké překážky bezproblémového a bezpečného provozování přepravy radioaktivních látek v Evropské unii případně ještě stále existují.

4.3 Předkládaným návrhem se zavádí společný a jednotný systém pro registraci dopravců radioaktivních látek v EU. Pokud dopravce již získal registraci pro nakládání s radioaktivními látkami, používání vybavení obsahujícího radioaktivní látky a dopravu těchto látek, může podle čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení radioaktivní látky přepravovat bez jakékoli dodatečné registrace. Výbor vyzývá Komisi, aby se zúčastněnými stranami prostudovala možnost přechodných ustanovení pro držitele registračního osvědčení dopravce.

4.4 Čl. 3 odst. 4 umožňuje zavést dodatečné požadavky na registraci u materiálů představujících zvláštní riziko pro zdraví. Výbor by si přál, aby tento seznam zahrnoval látky přepravované v rámci mnohostranných schválení.

4.5 Výbor poznamenává, že pojistné krytí požadované od dopravců se v jednotlivých členských státech liší. Vzhledem k právnímu základu nelze pojistné krytí zahrnout do registračního procesu, Výbor nicméně vyzývá členské státy, aby dosáhly harmonizace potřebných systémů pojištění.

4.6 Internetový systém pro registraci dopravců musí být k dispozici před vstupem nařízení v platnost, odzkoušený a funkční. To by mělo mít uklidňující účinek na provozovatele a příslušné orgány, podobně jako prodloužení přechodného období před vstupem nařízení v platnost, a to v závislosti na konkrétních přechodných ustanoveních na základě čl. 3 odst. 2.

4.7 Žadatel by měl mít možnost opravit či doplnit informace ve své žádosti, a ne být zamítnut bez dalšího zkoumání (čl. 5 odst. 7 a čl. 5 odst. 10).

4.8 Členské státy by měly zajistit harmonizaci kritérií pro udělení registrace.

V Bruselu dne 22. února 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
